

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 24 ΜΑΪΟΥ 2005
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A.

Στο παρατιθέμενο απόσπασμα ο συγγραφέας Νίκος Καζαντζάκης αναφέρεται στη σημασία της παράλληλης καλλιέργειας σώματος και ψυχής κατά την παιδική και εφηβική ηλικία του ατόμου. Έχοντας ως παράδειγμα τη διαπαιδαγώγηση των Άγγλων αριστοκρατών στο γνωστό κολέγιο του Ήτον επιβεβαιώνει την άποψή του πως καλογυμνασμένα σώματα αποτελούν τους κατάλληλους αγωγούς για ένα καλλιεργημένο πνεύμα. Τέλος, επισημαίνει πως η ισορροπία αυτή, που έχει ως γνώμονα την κλασική ελληνική παιδεία και την ελληνική αρμονία, μπορεί να επιτευχθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο μέσα από τα ομαδικά παιχνίδια, που ηθικοποιούν το άτομο και περιορίζουν την ατομικότητά του.

B.1.

«Στα σπορτ δε γυμνάζεις το σώμα σου μονάχα · γυμνάζεις, πάνω απ' όλα, την ψυχή σου. “ Στα τεραίν του Ήτον, είπε πολύ σωστά ο Ουέλινγκτον, κερδήθηκε η μάχη του Βατερλό”».

/ή/ Η άθληση δε συντελεί μόνο στην εκγύμναση των φυσικών δυνάμεων, αλλά ακόμη περισσότερο συμβάλλει στην ηθική και πνευματική ενδυνάμωση, στην προετοιμασία για την αντιμετώπιση των αγώνων και προκλήσεων της ζωής. Μέσα από την άθληση ο άνθρωπος διδάσκεται το αγωνιστικό φρόνημα, την αξία, λειτουργική και ηθική, της προσπάθειας, της επιμονής και της υπομονής, της συγκέντρωσης όλων των ψυχικών δυνάμεων του στην επίτευξη ενός στόχου. Έτσι, η άθληση τον προετοιμάζει, ώστε, με τις ηθικές αυτές ποιότητες και δυνάμεις, να αντιμετωπίσει τον μεγάλο αγώνα, τη μεγάλη πρόκληση της αξιοπρεπούς επιβίωσης, της νικηφόρου πραγμάτωσης των μακροπρόθεσμων στοχεύσεών του.

B.2. Δομικά στοιχεία:

Θεματική περίοδος : « Τα ομαδικά παιχνίδια ...ηθικό σκοπό: »

Λεπτομέρειες -Σχόλια : « σε συνηθίζουν πόλη, έθνος. »

Περίοδος κατακλείδα : « Έτσι, από σκαλοπάτι κορυφές της ενέργειας. »

B.3. πραγματοποιούν : υλοποιούν

ευλόγιστα : ευκίνητα / εύκαμπτα

ακαλλιέργητη : ακατέργαστη / αδιαμόρφωτη

αφιλόκερδες : ανιδιοτελείς

γυμνάσεις : ασκεί

B.4. αριστοκρατία : δημοκρατία/ ευνοιοκρατία

σκοινοβατικούς : αποβατικούς / ανάβαση

ισορροπία : επιρρεπής

λεμβοδρομίες : αναδρομή / ιπποδρομίες

συνηθίζουν : ανήθικος / ηθικολογία

Γ.

Κειμενικό είδος : Ομιλία

Προσφώνηση : (Κυρίες και Κύριοι// Αγαπητοί συνδημότες)

Προλογικά στοιχεία

Αποδοχή δεδομένου

Στα πυκνοκατοικημένα αστικά κέντρα μειώνονται οι χώροι ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης. Χαρακτηριστικά εξαστισμού: τιμεντουπόλεις, υπερπληθυσμός, ασθματικοί ρυθμοί ζωής, έλλειψη ελεύθερου χρόνου, άγχος, αλλοτρίωση ανθρωπίνων σχέσεων, υλικός ευδαιμονισμός, χρησιμοθηρία, υποβάθμιση ποιότητας ζωής, νόθη ψυχαγωγία, επικράτηση εσφαλμένων (μη υγιών) προτύπων ζωής.

Ζητούμενο 1^ο :

Σημασία ομαδικού παιχνιδιού στην ψυχική διαμόρφωση των εφήβων:

α) Το ομαδικό παιχνίδι καλλιεργεί ψυχικά τον έφηβο, αναπτύσσοντας την αίσθηση της αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας, το πνεύμα της συνεργασίας για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

- β) Συμβάλλει στην υποταγή του «εγώ» στο «εμείς», στην προαγωγή του κοινού οφέλους έναντι του ιδιοτελούς.
- γ) Συντελεί στην απόκτηση αυτογνωσίας, καθώς ο έφηβος αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά του, εργάζεται για την αυτοβελτίωσή του, προκειμένου, με βάση τις δυνατότητες συνεισφοράς στο ομαδικό αποτέλεσμα, να βοηθήσει τα μέγιστα την ομάδα του.
- δ) Μέσα από το ομαδικό παιχνίδι ο έφηβος γνωρίζει και αποδέχεται την αξία της ευγενούς άμιλλας έναντι του εγωκεντρικού και αήθους ανταγωνισμού.
- ε) Αναπτύσσει την κρίση και την αντίληψή του, καλλιεργεί τη φαντασία και την επινοητικότητα του, μαθαίνει να αξιοποιεί τις θεωρητικές του γνώσεις στον στίβο της πραγμάτωσης, της εμπειρίας.
- στ) Απομακρύνεται από τις βλαπτικές συνήθειες, όπως τα ναρκωτικά, το αλκοόλ, το κάπνισμα, καθώς αυτές λειτουργούν ανασταλτικά στις αθλητικές του επιδόσεις.

Ζητούμενο 2^ο :

Η σημασία του ομαδικού παιχνιδιού στη σωματική διαμόρφωση:

Επιδρά θετικά στη βιολογική υπόσταση του ατόμου:

- α) ανάπτυξη των σωματικών δυνάμεων
- β) τόνωση της ευεξίας, στήριξη της υγείας
- γ) διαμόρφωση υγιών αισθητικών προτύπων που συμπλέουν με τα αντίστοιχα της σύγχρονης εποχής.

Ζητούμενο 3^ο :

Σημασία του ομαδικού παιχνιδιού στη μελλοντική κοινωνικοποίηση των εφήβων:

Ο έφηβος βρίσκεται στον προθάλαμο της ενηλικίωσης, άρα της εισδοχής του, στο οργανωμένο, κοινωνικό σύνολο, μέσα από την ομαδική άθληση:

- α) Εθίζεται στην υπεύθυνη ανάληψη συγκεκριμένων ρόλων. Έτσι, ενήλικας πλέον μαθαίνει να ασκεί τα καθήκοντά του με προθυμία και αίσθημα ευθύνης.
- β) Καλλιεργούνται οι ηθικές αξίες, όπως ο αλληλοσεβασμός, η ευγενής και έντιμη άμιλλα, η αλληλεγγύη και τα πατροπαράδοτα ηθικά πρότυπα. Έτσι, μετέχει στην κοινωνική οργάνωση ηθικοποιημένος και ευσυνείδητος.
- γ) Αναπτύσσει την υπομονή και επιμονή, το αγωνιστικό φρόνημα, προκειμένου να επιτευχθούν στόχοι μαθησιακοί, επιστημονικοί, επαγγελματικοί, αλλά και ευρύτερα κοινωνικοί.
- δ) Μαθαίνει να σέβεται τους κανόνες της δεοντολογίας όλων των κοινωνικών θεσμών και λειτουργιών, περιστέλλοντας τον ατομικισμό, τον άκρατο ανταγωνισμό, την ιδιοτέλεια και κάθε αντικοινωνική ή παραβατική συμπεριφορά.
- ε) Συμβάλλει στην προσέγγιση των λαών, την καλλιέργεια φιλικών σχέσεων και ουσιαστική επικοινωνία, στην άρση των προκαταλήψεων (εθνικών-θρησκευτικών), αναπτύσσει πνεύμα οικουμενικότητας μέσω ευρύτερων αθλητικών οργανώσεων.

Επιλογικά στοιχεία

α) Αξιοποίηση των ολυμπιακών αθλητικών εγκαταστάσεων και διάθεση κονδυλίων για τη δημιουργία αθλητικών κέντρων σε κάθε δήμο και κοινότητα της χώρας.

β) Αύξηση των ωρών για τις αθλητικές δραστηριότητες και την ανίχνευση των κλίσεων των παιδιών στο σχολικό πρόγραμμα.

γ) Διοργάνωση περισσότερων μαθητικών αθλητικών συναντήσεων τοπικού, περιφερειακού και εθνικού χαρακτήρα.

Καταληκτικά: Οι αρχαίοι μας πρόγονοι συνέλαβαν την ιδέα της ψυχοσωματικής ανάπτυξης μέσω της άθλησης, όπως εκφράστηκε στο ρητό :

« Νους υγιής εν σώματι υγιεί». Εμείς, ως απόγονοί τους αντάξιοι, οφείλουμε να αξιοποιήσουμε κάθε υλικοτεχνική και κοινωνική δυνατότητα, ώστε η άθληση να γίνει προσιτή σε όλα τα παιδιά της Ελλάδας.

Σας ευχαριστώ πολύ
για την προσοχή σας.